

Lokalekonomisk analys i **Dellenbygden** Delsbo, Bjuråker, Norrbo

Den lokala ekonomin

Grunden för en välmående bygd

En lokalekonomisk analys (LEA) kan liknas vid en ekonomisk marknadsundersökning. Hur stor del av de lokala ekonomiska tillgångarna spenderas i våra samhällen och hur stor del läcker ut? Analysen är ett verktyg som visar på medvetna val som den lokala befolkningen kan göra för att skapa sysselsättning och lokal tillväxt.

För denna analys har Dellenbygden i Hudiksvalls kommun, valts ut. Området omfattar socknarna Delsbo, Bjuråker och Norrbo. Det är en gammal kulturbygd med en ännu levande kultur med folkdräkter, folkmusik och folkdans. Vi har stora möjligheter att erbjuda besökande en vacker natur, badplatser, utsikter, fiskevatten och ett aktivt friluftsliv.

Vi är många som är stolta över vår bygd och vill att den ska fortsätta att utvecklas och vara en levande bygd med mångfald. Målgruppen för denna LEA är ortsbor, företagare, ideella föreningar, kommunala organ, politiker, nyanlända och familjer som vill flytta hit.

Bilden till vänster:

Karta över Dellenbygden med det rödmarkerade området i Hudiksvalls kommun.

Dellenbygden – Historik

Dellenbygden är en bygd vi är stolta över. Dess mångfald när det gäller hantverk, musik och vår fantastiska natur där vi kan uppleva olika slags äventyr. Vi har Dellensjöarna och alla gamla fäbodvallar med fina leder och alla fiskevatten där man kan fiska och finna tystnaden. Hantverket har anor från järnåldern, men blomnade som mest från 1300-talet fram till våra dagar. Våra hantverkare var och är erkänt duktiga, inte bara i Sverige utan även i övriga Norden. Det var snickare, kopparslagare, guld och silversmeder, gjutare och vapensmeder m.m. Idag har vi över 1300 företag, alltifrån enmansföretag till företag som har över 100 anställda.

Dellenbygden är fortfarande ett bondesamhälle som håller vår bygd öppen. Vi har ett eget slakteri, mejeri och charkuteri. Detta är unikt. Vi har spelmannsstämmorna i Delsbo, Bjuråker och Norrbo. Den första stämman hölls i Delsbo 1908 och intresset är fortfarande på topp. Här förs spelmanstraditionen vidare. När "grönavågen" kom på 1970 talet berikades vårt samhälle med nya influenser. Det kan man se på alla arrangemang som görs i bygden. Musik och kultur flödar. Samhället har också en mångfald av friskolor och kommunala skolor, det är positivt för vår bygd. Det finns plats för alla.

Dellensjöarna bildades för 90 miljoner år sedan då en meteorit slog ner och skapade ett landskap med blånande berg och djupa sjöar. Dellensjöarna med sina 131 km² är en av landets vackraste sjöar och många anser att det är världens vackraste krater.

Vi som bor här och ni som tänker bosätta er här, är och kommer till en bygd med fantastisk möjligheter.

Service vi har idag

- Förskolor/Skolor (kommunala & friskolor)/Fritidshem/Ungdomsgård
- Äldreboenden/Servicehus/Gruppboende/Hemtjänst, Bibliotek och bokbuss
- Banker/Postombud, Hälsocentral/Folk tandvård & privat tandläkare/Apotek
- Frisörer/Hudvård/Nagelvård/Fotvård/Massage/Yoga/Naprapater
- Dagligvaruhandlare/Utlämningsställe systembolaget/ATG-ombud
- Restauranger/Pizzerior/Thai kök/Gatukök, Kläd- & skoaffärer
- Jakt- & Fiske/Motor-båt-skoter, Bilverkstäder/Bensinstationer/Biltvättar
- Järn- & bygghandel/Färghandel/TV- & elektronik
- Blomsteraffär och handelsträdgårdar, Hantverk/Industriservice
- Samhälls- och städtjänster/ Deltidsbrandkår, Återvinningsstation, /kommunalt vatten och avlopp/Fjärrvärme centralt/Bredbandsutbyggnad pågår

Kultur, fritid och föreningsliv

- Badhus/Gym, Camping/Stugor/Vandrarhem/Airbnb, Badplatser/Småbåts hamnar/Utsiktsplatser, Bio/Folkets Hus/Bygdegårdar, andra samlingslokaler
- Motionsspår/Fotbollsplaner/ Fotbollshall, Skidspår/Skridskobanor/ Ishockeyrinkar, Kyrkbåtsroddare/Vandringsleder/Dressincykling
- Björkparken med skateboard, cykel, boule, basket, volleyboll mm
- Idrottsföreningar/Flertalet föreningar inom olika inriktningar
- Stämmor i Delsbo, Norrbo & Bjuråker med folkmusik, folkdans, folkdräkter, visor och hantverk, Kyrkor med körer, barn- och ungdomsverksamhet
- Dellenkultur med teater och kultur/Hembygdsföreningar med forngårdar

Dellenbygden - nuläge och utmaningar

I Dellenbygden bor det totalt 6 877 personer (2017) Delsbo, Bjuråker och Norrbo socken med fördelning enligt nedanstående tabell.

Område	Antal invånare
Dellenbygden	6877
Delsbo socken	4449
Bjuråker socken	1840
Norrbo socken	588

Mer specificerat	Antal invånare
Delsbo samhälle (centraort)	2185
Friggesund samhälle (centralort)	530
Bobygden	385
Svågadalen	414

Befolkningen i Dellenbygden är stadig och har legat på denna nivå sedan 1970-talet. Det är stor skillnad på befolkningen och service mellan olika delar av Dellenbygden. Vi har en äldre och åldrande befolkning då medelåldern är ca 45 år, vilket är drygt 1 år högre än hela kommunen. Det finns flera tusen fritidsboende i Dellenbygden (ca 2 000 fritidsbostäder) som inte är med i ovanstående siffror.

I Delsbo centralort finns en god samhällsservice, medan det är sämre i andra delar av Dellenbygden. Om man lyckas få de boende att välja de lokala alternativen till större del, ökar chansen att utveckla och utöka utbudet på orten. En stor del av Dellenbygden består av sjöar och vattendrag. Vi har behov av bostäder i attraktiva lägen. Vi har även generella landsbygdsutmaningar med bredbandsutbyggnad, kommunikationer mm för de glest befolkade delarna av bygden.

Företag och arbetsplatser i Dellenbygden

Dellenbygden har ca 1 360 företag av Hudiksvalls kommuns ca 4 400 företag (över 30 %)

- Ca 80 företag med 5-200 anställda
- 3227 förvärvsarbete i Dellenbygden 2016, varav det är 29 % i offentlig sektor och 71% privat.

Offentlig sektor (Kommun, landsting & stat med ca 950 anställda)
Senseair AB med 150-tal anställda, Staffansgården med 100-tal anställda

- Ca 170 företag med 1-4 anställda, varav 18 % är inom Jord- & skogsbruk, 18 % byggverksamhet, 6 % fastighetsverksamhet.
- Ca 1 110 företag med inga anställda, varav mer än hälften är inom Jord- & skogsbruk

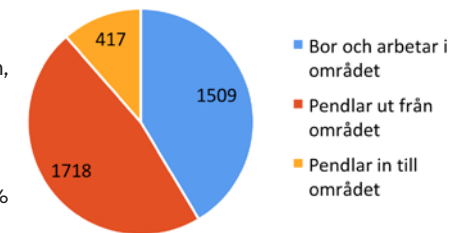
De största näringsgrenarna efter antalet arbetsställen (2016):

Vård och omsorg (20 %- 657 st)	Jorbruk, skog och fiske (11 %-352 st)
Tillverkning (12 %- 401 st)	Utbildning (10%-308 st)
Byggverksamhet (12 %- 381 st)	Handel (9 %-286 st)

Arbetspendling av förvärvsarbetande

Det är 3 644 Förvärvsarbetande personer i Dellenbygden, varav 1509 bor och arbetar i Dellenbygden, 417 pendlar in till Dellenbygden och 1718 pendlar ut.

Av de som pendlar ut från området är det 75 % till Hudiksvall, 21 % till Ljusdal och 4 % till Nordanstig

Kommunikationer:

Delsbo centralort har bra bussförbindelser med Hudiksvall och Ljusdal (Buss 53). Det är halvtimmestrafik under högtrafik på morgon samt eftermiddag och timmestrafik i övrigt. Det tar 30-40 min till Hudiksvall och 25-35 min till Ljusdal. Buss 20 Hudiksvall-Norrbo-Delsbo/Friggesund går glesare, men fungerar bra. Mindre orter har glesare kollektivtrafik, men det finns alternativ som tex anropsstyrd närtrafik på vissa tider.

Pengarna lägger vi på

Bygdens totala köpkraft på ca 1 miljard kronor är beräknat på 3 313 hushåll som har en disponibel årsinkomst på 295 000 kr (inkomst efter skatt och köp utan moms). (SCB 2018 Sammanräknad förvärvsinkomst)

Bygdens Köpkraft	I bygden	Utanför bygden	Köpkraft Mkr
Köpta livsmedel	126,4	-16,3	110,1
Alkohol fria drycker	7,5	13,2	20,7
Utemåltider	27,4	7,5	34,9
Alkoholhaltiga drycker (lättöl)	0,0	0,0	0,0
Tobak	7,8	-1,2	6,6
Förbrukningsvaror, Apotek	4,2	15,6	19,8
Hushållstjänster/varor,	3,2	70,8	74,0
Kläder och skor	5,6	39,6	45,2
Bostad	52,5	199,1	251,6
Möbler, invent, textil, utrustning	1,7	48,4	50,1
Hälso- och sjukvård	60,6	-40,4	20,3
Transport	30,0	117,1	147,1
Fritid och kultur	8,3	188,7	197,0
Totalt Mkr	335,2	642,2	977,4

Totalt handlar vi för 335 mkr i bygden och 642 mkr läcker ut. Av 100 kr omsätter Dellenbygdsborna 28 kr, besökande 6 kr och 66 kr utanför bygden. Positivt är att det mesta inköp av livsmedel och tobak görs lokalt. Besökare handlar också, därför handlar vi livsmedel och tobak mer än köpkraften. Hälso- och sjukvård är också mer än köpkraften, vilket beror på att Staffansgården och Tanläkarna står för största delen av det som handlas i bygden.

Det stora läckaget av pengar ut från bygden sker på de områden där det inte finns så stort lokalt utbud, t ex bostad, möbler, kläder, transport, fritid. Här borde det finnas utrymme för nyetableringar, vilket skulle skapa arbetstillfällen och få pengarna att stanna i bygden.

Hur kan jag vara med och göra skillnad?

Om jag vill...

- behålla mina närbutiker, handlar jag där regelbundet för att den ska finnas kvar på orten.
- att det ska finnas service som är lokal anlitar jag ortens firmor när jag renoverar.
- behålla hälso- och sjukvård, söker jag vård lokalt och ortens Hälsocentral.
- hämta ut medicin direkt efter läkarbesöket gör jag mina ärenden på ortens apotek.
- behålla biblioteket lånar jag mina böcker där.
- ha kvar en bio på orten besöker jag den då och då.

Det är vi ordsbor som med vår köpkraft styr utvecklingen av service och handel i bygden. Ju fler vi är som handlar lokalt desto bättre förutsättningar för det lokala utbudet.

Om varje person spenderar 10 kr mer per dag på varor och tjänster på orten så ökar den lokala omsättningen med 25 miljoner kr på ett år!

Styrkor, möjligheter och potential

Vi har många företag som verkar på orten. Det finns goda kommunikationer med buss.

Vi har låga huspriser och en vacker natur med åkrar, skogar, sjöar och blå berg. Dellenbygden ligger mitt emellan Hudiksvall, Ljusdal och Järvsö vilket är en geografisk fördel för vår bygd. Flera campingplatser har stor potential att utvecklas och öka turismen till bygden bl a genom att fler övernattningssmöjligheter skapas.

Vi har ett badhus och ett tempererat utebad som kan utvecklas.

Vi har biograf, Folkets hus, Bygdegårdar, Forngårdarna med museer och spelmansstämmor.

Vi har stora möjligheter att erbjuda besökande en vacker natur, badplatser, utsikter och fiskevatten. Det finns möjligheter till ett aktivt friluftsliv både på sommar och vinter, vandringsleder och skidspår görs i ordning i skogar, berg och sjöar.

De som vill cykla på våra vägar i skogen eller på en dressin på Dellenbanan eller ro med kyrkbåtarna kan få en rolig konditionsstärkande och trevlig upplevelse.

De som vill ha personlig utveckling med hjälp av yoga, qigong, massage och andra hälsosamma aktiviteter kan gå kurser eller få behandlingar i Dellenbygden. Många människor med kulturella, miljö och hälsointressen har flyttat till Dellenbygden för vår vackra natur och kulturella gemenskaps skull.

De som vill dansa både gammal dans och moderna danser, det finns många duktiga musiker i bygden och de som vill träna på gym och sjunga i kör har alla nöjligheter att utöva sina intressen i Dellenbygden.

Hudiksvalls kommuns vision 50 000 kommuninvånare år 2050 innebär en folkökning med 1000 personer i Dellenbygden. Hudiksvalls kommun behöver ett starkt Delsbo och Dellenbygden och Dellenbygden behöver ett starkt Hudiksvall.

Ett brev från framtiden

Ytterligare 1000 personer har flyttat till Dellenbygden för att det är här man vill leva och bo. Den positiva framtidstron har blivit ännu starkare. Det har blivit fler bostäder både för äldre och unga. Fler både hyreslägenheter och egna hus har byggts i attraktiva lägen genom att LIS områden och planer har öppnat upp för det.

Det har skapats bra tillväxt av företag delvis för att industriområden och industrilokaler har utvecklats. Det har kommit fler företag till Dellenbygden och flera företag har utvecklats med fler arbetstillfällen. Senseair har fördubblat sin produktion. Trafiklösningarna/vägombyggnaderna genom Delsbo och i Dellenbygden, den brunvita turistvägen vid Dellen med rastplatser i Delsbo, Bjuråker och Näsvisen samt fler gång- och cykelvägar är förverkligade sedan många år.

Flera laddstolpar för elbilar har byggts i Dellenbygden. Bredband är utbyggt till hela Dellenbygden. En samordning av föreningars och näringsidkares verksamheter har upprättats så att vi kan erbjuda både boende och besökande aktiviteter som tillfredsställer de flesta önsksningar. Vår vackra natur och rika kultur lockar många besökare från när och fjärran. Varumärket Dellenbygden och turistsektorn har vuxit sej starkare. Vi har bra kommunikation, skolor, barnomsorg, äldreomsorg, vård och samhällservice. Vi har också ett väl fungerande medborgarkontor.

Vi har tillsammans skapat vår framtid och utveckling!

*Dellenbygden -
"Sveriges roligaste bygd
att leva och verka i"*

Välkommen till Dellenbygden

Dellenbygdens framtid är en ideell förening som ni hittar på facebook

https://www.facebook.com/dellenbygdens_framtid

Hemsidor finns från bygden:

Delsbo: www.delsbo.org

Bjuråker: www.bjuråker.nu

Norrbo: www.norrbo.nu

Bobygden: www.bobygda.se

Svågandalen: www.svagadalensbyar.se

Foton:

Cochise Fotografi - foton på framsidan och baksidan samt på sidan 3, 5 och 10 i folder

Visit Glada Hudik - foton på sidan 7 och 8 i folder

Senseair - foto på sidan 6 i folder

Stefan Barenfeld - foto på sidan 7 i folder

Delsbo Byaråd, Mats Svensson, Bengt Almstedt & Åsa Eriksson - foton på sidan 2, 4, 7, 9, 10 och 11 i folder